

HASZDUFÖLD

1923. év június 23.

SZOMBAT

Debreczen, V. evf. (140.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 800 K.
EGYES SZÁM ÁRA 40 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A tisztviselő- és munkásnyomor kérdése a nemzetgyűlés előtt

Szabó József a tisztviselők és munkások nyomoráról
A keresztényszocialisták célja az, hogy megegyedést teremtsenek az országban

A nemzetgyűlés részvétele az E-na-környéki olaszok iránt

Budapest, június 22. A nemzetgyűlés mai ülését negyed 11 kor nyitotta meg Szitovszky Béla. A bejelentések után a következő elnöki ennuációt teszi:

Az egész művelt világ részvétele fordult a napokban mély megilletődéssel Olaszország felé, ahol

virágzó községeket hamvaszt és pusztít el az Etna lavaja,

ezer és ezer családot téve hajlék talanná és földönfutóvá.

Ezért azt hiszem, hogy a nemzetgyűlés egyhangú helyeslésével fog találkozni azon indítványom, hogy Olaszországnak a katasztrófális elemi csapásoktól sújtott lakossága iránt

mély részvételnél fejezzük ki és ezt az olaszországi képviselői kamarával táviratban közöljük.

A ház helyesléssel tudomásul veszi az elnök bejelentését.

E után áttérnek az indemnitás tárgyalására. Az első szónok Szabó József.

Kifogásolja, hogy a kormány ismétlenül felhatalmazási törvényjavaslatlal jön a nemzetgyűlés elé. Kifogásolja azt is, hogy a pénzügyminiszter az indemnitás betérjesztésénél sem exposé, sem programot nem adott.

A tisztviselőkérdés

Ezután a tisztviselőkérdést tárgyalja. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy haladéktalanul terjesszen be törvényjavaslatot a tanítói és tanári státus rendezéséről.

Kívánja, hogy

az állami és nem állami tanítók fizetése között ne legyen különbség.

A postai altisztek fizetése naponta körülbelül 450 korona. Rosszul fizetik a munkásokat a magánüzemek is. Kikel a ruhapótlék ellen, mert ez csak szemfényvesztés.

A magántisztviselők

helyzetét tárgyalva megállapítja, hogy a főváros a legutóbbi béremelés alkalmával egy utcaseprő fizetését napi 1800 koronában állapította meg. Hogy élhetnek meg a bankok, biztosító intézetek és egyéb kereskedelmi vállalatok tisztviselői havi 35-40 000 korona fizetésből?

Kísérlet: Így lesznek a Kopinitsék.

Szabó: Emellett még a munkások akkor dobják ki az utcára a tisztviselőket, amikor akarják.

A következő határozati javaslatot nyújtja be:

Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy haladéktalanul terjesszen be törvényjavaslatot a magán tisztviselő és kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyának rendezéséről. A törvényjavaslatban a létminimum, a vasárnapi munkaszünetre, a próbaidőre, a felmondási időre vonatkozólag intézkedjenek.

Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a köztisztviselők illetményének rendezésével kapcsolatban, **rendezzék az állami üzemek ben dolgozók illetményeit is.**

A kormányának elsősorban szociális politikát kell folytatnia.

A keresztényszocialisták célja az, hogy megegyedést teremtsenek az országban.

Rámutat arra, hogy Európában legjobban épen nálunk romlott le az életstandard.

Ezzel kapcsolatban a következő határozati javaslatot terjeszti be:

Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a fizikai és szellemi munkásoknak a nagytőkével szemben való megvédésére és

az életstandard biztosítása érdekében

haladéktalanul terjesszen be törvényjavaslatot a paritásos munkabéregyeztető bizottságok felállításáról. Az indemnitási javaslatot a részletes tárgyalás alapjául nem fogadhatja el.

Pickler Emil a következő szónok: Azt hangoztatja, hogy ma nincs is keresztényen kurzus, ma zsidókurzus van.

Soha ilyen jó dolguk nem volt a zsidóknak, mint ma.

A nagybankok teljesen lelkismeretlenül használják ki tisztviselőiket, rákényszerítik őket, hogy börtözzenek. **Ma csak annak van pénze, aki nem dolgozik, aki siber.** Fizetés helyett börtöni tippeket adnak a tisztviselőknak.

Azután az újságírókérdésről beszél és kijelenti, hogy az újságíróknak ép oly megközelíthetetleneknek kell lenniük, mint a bírácoknak. — Angliában, ha egy újságíró valótlanúságot ír, kiközösítik az újságíró-társadalomból. Nálunk sokkal nehezebb helyzetben vannak az újságírók, senkik sem törődik velük, nem kapnak megfelelő fizetést sem.

Hosszasabban bírálja a kormány pénzügyi politikáját. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök ezután napirendi indítványt tesz, javasolja, hogy a legközelebbi ülés kedden délelőtt 10 órakor legyen.

Homonnay Tivadar az elnök napirendi indítványával szemben a tisztviselőkérdés fontosságára hivatkozva, legközelebbi ülést ho napra javasolja. Szitovszky Lajos Homonnay indítványát partolja.

Bethlen István gróf miniszterelnök

szólal fel: Kijelenti, hogy ami Szitovszkyt az a megjegyzését illeti, hogy nem az ellenzék, hanem a kor-

mánypart nyújtja el a vitát, legfeljebb S ilágyi egyéni véleményvé lehet. Ha Szitovszky indítványa szelint ketté osztották volna az indemnitást, ez még inkább meghosszabbította volna a vitát.

Az elnök napirendi indítványát ajánlja elfogadásra, amit azután a Ház többsége is elfogad.

Ülés vége egyegyed három óra után.

A franciák megegyezést keresnek Németországgal

Az angol kormány sürgeti a francia választ
A franciák fel akarnak hagyni az erőszak politikájával - Franciaország utolsó ütköztyáit játsza ki - A Ruhr-vidéken meggyilkoltak két belga katonát

A német jóvátételi ajánlat ügyében a francia kormány még mindig halogatja a végleges állásfoglalást. Visszavetette valamennyire a választ ügyét a belga kormányválság is, amelyet még eddig megoldani nem sikerült.

Az angol kormány kérdőpontokat intézett tíz nappal ezelőtt a francia kormányhoz, amely kérdőpontokra a francia kormány eddig még nem válaszolhatott, mert mindenben a belga kormányval együtt óhajtott eljárni. Most

az angol kormány megsürgette a francia választ

azzal a hozzátevéssel, hogy *kizáróan a francia kormány álláspontját kívánja megismerni* és így a választ a belga kormányválságtól függetlenül a legközelebbi idő alatt várja.

Az angol türelmetlenség magyarázatul szolgál az a tény, hogy egy semleges nagyhatalomnak közbenjárását emlegetik, amely arra irányulna, hogy Franciaország és Németország között a jóvátétel és a Ruhr-vidék megszállása ügyében megegyezést hozzon létre. Ennek a hírek kipattanása meglehetősen szenzációt keltett. Anélkül, hogy bizonyítottan tekinthetőnk a közbenjárás hírért, mindenesetre ez a híresztelés arra vall, hogy ilyen diplomáciai lépést terveznek.

Ugy látszik, a passzív ellenállás megszüntetése ügyében

Németország és Franciaország között tárgyalások készülnek.

Ezeket a tárgyalásokat cáfolják ugyan, de ezek a cáfolatok meglehetősen lanyhák. A franciák a Ruhr-vidéken nagyon valószínűleg utolsó kártyájukat játszották ki akkor, amikor a lakosság ellen éhségblokádot szerveztek. Minden elemiszer szállítmányt szigorúan ellenőriznek és megakadályoznak minden segítő akciót.

Ez az embertelen módszer nem tarthatja fenn magát és az angol

figyelmeztető jegyzék, amelynek hírére egyelőre szintén cáfolják, valószínűleg mégis csak elment és ebben **az angol kormány figyelmezteli Franciaországot, hogy keresen megegyezést Németországgal.**

Balwin angol miniszterelnök ezzel egyidejűen kijelenti az angol alsóházban, hogy nincsen hivatalos tudomása arról, hogy a Ruhrvidéken a francia hatóságok megakadályozták az élelmiszerszállítást. A Saar-vidéken elrendelt ideiglenes rendszabályokat, amelyek a rend és közbiztonság fenntartására vonatkoznak és amelyek ellen a népszövetség és az angol parlament is tiltakozott, most visszavonták. Ez az első intézkedés, amely arra mutat, hogy

a franciák eddigi erőszakos politikájukat megszüntetni szándékoznak

és a németekkel megegyezést keresnek. Nagyon valószínű, hogy a közel jövőben hasonló szemlében újabb intézkedések fognak megtörténni.

Egyébként a Ruhrvidékről érkező jelentések arról számolnak be, hogy tegnap reggel a bueri Vicklinger malom közelében két agyonlőtt és egy súlyosan megsebesült belga katonát találtak. A tett elkövetésével két német embert gyanúsítanak, akiket a belgák felszólítottak, hogy mutassák be utlevelüket. Ehelyett

a németek lelőtték a belgákat.

A tettesek levetették kabátjukat és átuszták a Lippe folyón és meg nem szállott területre menekültek. Buerban a legmesszebbmenő intézkedéseket léptették életbe. A koresmákat három hónapra bezárták. A nyilvános gyűléseket és mulatságokat ugyanannyi időre tiltották. Az utcai forgalom egy hónapig este 6 óratól reggel 5 óráig teljesen szünetel. Este 6 óratól páncélos autók vonulnak végig a városban és kíméletlenül rábneek azokra, akik az utcán tartózkodnak.

Wolff Károly Debrecenben

A Ker. Nemzeti Liga közgyűlése

A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztálya június 24 én délután 4 órakor a vármegyeház dísztermében tartandó közgyűlésére Wolff Károly kiérkezésével Debrecenbe érkeznek Bernáth János egyetemi tanár, Bdnó László mérnök, dr Baross Gábor min. tanácsos, dr Barsony János egyetemi tanár, dr Biber Gyula közigazgatási bíró, Ritóth Zsigmond dr egyetemi tanár, Tasnádi Szűts András h. államtitkár, dr Tholl József közigazgatási bíró, dr Sipőcz Jenő székesfehérvári polgármester és Folkusházy Lajos alpolgármester.

A budapesti vendégek, a most már végleg megállapított program szerint vasárnap délből 12 órakor érkeznek s a Liga helybeli választmánya fogadja őket dr Haendel Vilmos vezetésével.

Innen a vendégek az egyetemi építkezések megtekintésére indulnak, ahol az építési vezetőség látja őket vendégül.

A közgyűlés pontban 4 órakor kezdődik s ott Wolff Károly s a budapesti vendégek a hivatalos tárgysorozat befejeztével beszédet tartanak.

Este 8 órakor a vasuti vendéglőben társasvácsora lesz.

Az osztály elnöksége felhívja a választmány tagjait, hogy a fogadtatáson teljes számmal jelenjenek meg, a közgyűlésre pedig az egész magyar közönséget szeretettel meghívja a Liga vezetősége.

A vacsorára dr Pórszász Károly főtábornál (Darabos u. 17., telefon 4-83.) s a Nemzeti Hitelintézetben lehet jelentkezni.

Szennyvíztisztító telepet létesítenek Debrecenben

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága péntek délutáni ülésén foglalkozott a tanács előterjesztésével egy szennyvíztisztító telepet létesítése tárgyában.

Ismeretes, ugymond, hogy Debrecenben a szennyvizet az úgynevezett Tócsa-csatorna vezeti le. A csatorna elhanyagolt állapota miatt már több ízben okozott meglehetősen nagy anyagi károkat a városnak, amennyiben a többszöri kiöntése folytán előállott károkat a városnak kellett megtérítenie.

Epp ezért a város már pár hónappal ezelőtt készített a kulturmérnökséggel egy szennyvíztisztító telepet létesítésére vonatkozó tervezetet. A kulturmérnökség annak idején el is készítette ezt, költségvetéssel együtt, amely szerint a telep felállítása akkor körülbelül 40 millió koronába került volna.

Az ügy most újra felszínre került és a jog- és pénzügyi bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy most már a legsürgősebb elintézés látja szükségesnek, annyival is inkább, mert a telep felállításával szoros kapcsolatban egy nagyobb területű takarmányt termeszítő gazdaság előállítására válik lehetővé, mely igen nagy jövedelemmel tudná gyarapítani a város házipénztárát.

A szennyvíztisztító telepet egyik apparátusa a Miklós-utca végén felállítandó homokfogó lenne, honnan csatornán keresztül menne a szennyvíz a vasuti pályatesten túl fekvő — a már fentebb említett — kertgazdaságba, ahol aztán szűrőkészülékkel megtisztítanák. Az ilyen módon

megtisztított szennyvizet szivattyuk és csatornák segítségével öntözésre és trágyázásra használnák fel a 300 holdat kitevő kertgazdaságban.

A jog- és pénzügyi bizottság a létesítendő kertgazdaság kikapcsolá-

sával elfogadta az előadói javaslatot s egyben elhatározta, hogy a közgyűlésnek is javasolja álláspontjának jóváhagyását.

A telep felállításának a költségeire 60 milliót irányzott elő a bizottság.

Jánosi Zoltán mandátuma a birálóbizottság előtt

Június 26-án tárgyalják a benyújtott petíciót

Mint ismeretes, a múlt évi nemzetgyűlési képviselőségi választások alkalmával Debrecen III. választókerületébe Jánosi Zoltán ref. lelkészt választotta meg nemzetgyűlési képviselőnek, aki pártokivüli radikális demokrata programmal lépett fel Lengyel Zoltán egységspárti képviselővel szemben. Jánosi Zoltán mandátumát a választás után petícióval támadták meg azon az alapon, hogy Jánosi nem volt választható.

A petícióval az év elején akart foglalkozni a nemzetgyűlés IV. számú biráló bizottsága, azonban több tag betegsége és akadályoztatása miatt akkor elhalasztották a tárgyalást.

A petíció tárgyalását június 26-án kedden délelőtt 11 órakor kezdi meg

a nemzetgyűlés IV. birálóbizottsága a nemzetgyűlés épületében. A birálóbizottság elnöke Wolff Károly, jegyzője Eörfly Imre, tagjai: Berky Gyula, Fábán Béla, Jászai Samu, Putnoky Sándor.

A debreceni petícionálókat Kertész Endre dr ügyvéd fogja képviselni Budapesten. A petíció sorsa bizonytalan.

Jánosi Zoltán megválasztása óta teljesen visszavonult a politikától, állandóan fűzesgyarmati parochiájában tartózkodik. Az utóbbi időben már olyan híreket is terjesztettek, hogy Jánosi Zoltán lemond mandátumáról. Ez azonban eddig nem következett be.

A petíció sorsát országos érdeklődés előzi meg.

A kormánypart nem vesz részt az indemnitás vitájában

Eddig még egy kormánypartit szónok sem iratkozott fel

A politika hírei

A nemzetgyűlés tegnapi ülésén folytatták az indemnitás vitáját, amelyen ismét csak ellenzéki képviselők szólaltak fel. Eddig egyébként

egyetlenegy kormánypartit képviselő sem iratkozott fel a vitára

és valószínű, hogy az ő részükéről nem igen fog beszéd elhangzani, hanem hír szerint csupán a miniszterelnök óhajt a vita végén felszólalni, amikor is reflektál az összes elhangzott beszédre.

A szociáldemokraták részéről ma Pickler Emil beszélt, aki érezvén a szociáldemokratákra szórt ama vád alaposágát, hogy ők a liberális nagytöke szolgálatában állanak, néhány enyhe korholó kifejezést használt a liberális nagytöke ellen. A mosakodásnak szánt néhány kifejezésre azonban alaposan ráéafozt beszéde további részével, amikor is a devizaközponatot támadta.

A devizaközpont intézménye pedig

egyedül a liberális nagytöke- nek faj,

mert akadályozza önző gazdasági művelésében. Pickler tehát ismét bizonyosságot adta annak, hogy a szociáldemokrata párt részese a liberális faji érdekeltségeknek. Pártpolitikai tekintetben egyébként teljes szélesend uralkodik. A nemzetgyűlés ülései iránt is roppant gyér érdeklődés mutatkozik a képviselők körében. A kormányzópart és a nemzeti alapon álló többi pártok lehetőleg teljesen tartózkodnak a vitában való részvételtől, hogy annak tartalmát a lehető legszűkebbre szorítsák. Altalában még mindig

reménykednek, hogy a vitát sikerül minél előbb befejezni, minthogy a liberális és radikális pártok szónokai a jövő hét folyamán valószínűleg befejezik felszólalásukat és így az indemnitásához a jobbszánny nem kér szót.

Szerbia újabb katonai előkészületeket tesz

A szerb külügyminiszter szerint olasz pénzen szerveztek a bulgár forradalmat - Tendenciózus híresztelések az állítólagos albán forradalomról - Ujjáalakítják a bulgár kormányt - Nyugtalanítás a Balkánon

Bulgáriában a hivatalos sajtó Nincsic szerb külügyminiszter bulgárellenes nyilatkozatai dacára is a békét és megnyugvást hirdeti. A bulgár sajtó békülékeny és megnyugtató hangjával szemben bizonyos nyugtalanítást lehet megállapítani a Balkánon. A szerb külügyminiszter támadó beszédében rámutatott arra, hogy az ő tudomása szerint a bulgár forradalmat olasz pénzen szervezték és ezzel az államcsinnyel egyidőben Albániában is ki kellett volna törni egy nagyszabású mozgalomnak. A bulgár államcsinny lezajlása után csak most érkezik arról hír, hogy

Albániában forradalom tört ki, amelynek célja az elűzött Wied hercegnek trónjára való visszahozatala volt.

Miután ez a híradás Belgrádból érkezik, ezért meglehetősen fentartással kell fogadnunk és amíg az albániai mozgalom híreinek megerősíté-

sítése nem érkezik meg más oldalról is, addig kósza híresztelések tekintjük.

Lehetséges azonban, hogy ezeknek a híreszteléseknek rejtett célzatuk van és a különböző mozgolódások hírével akarják Belgrádban megindokolni a szerb katonai előkészületeket, amelyek valószínűleg Trácia biztosítására irányulnak. Bulgária

nem nézheti télenül ezeket a szerb katonai előkészületeket

és máris militarista bulgár mozgalom jelei mutatkoznak, amelyek a határon összevont jugoszláv csapatok ellensul-ozására készülnek. A bulgár kormány ujjáalakításáról is érkezik hírek, amelyek széles alapon a nemzet minden rétegének bevonásával létrejövő kormányalakításról szólnak. Az új kormány feje valószínűen Danev volt miniszterelnök lesz.

Egy dollárba kerül egy csomag debreceni mézeskalács

Hogyan ápoljuk az amerikaiakkal való egyetértést? — Debreceni lapszerkesztő export-vállalkozása

(A Hajdudölg amerikai tudósítójától.) Amerikában, a csodabogarak hazájában igen kedvelik a debreceni mézest. Az élelmes amerikaiak sokáig gondolkodtak azon, hogy miképpen lehetne beszerezni ezt a delikát cikket, de részint a távolság nagysága, részint a rohamosan emelkedő mézesárak miatt nem tudtak keresztülvinni tervüket. A mézeskalács-problémát ügyesen oldotta meg egyik helyi liberális sajtóújság beltagja, aki a New-Yorkban megjelenő „Amerikai Magyar Népszava” 1923 június 5-i számába, tehát tizennyolc nappal ezelőtt a következő feltűnő hirdetést tette közzé, melyet már csupa kollegialitásból mi is közzéteszünk:

AMERIKAI MAGYAROK FIGYELMÉBE!

Ha Debrecenben, Hajdumegyében (Szoboszló, Dorog, Böszörmény, Kaba, Nánás stb.) valami elintézni való ügyük van: valami okmányt akarnak megszerzeni, vagy valamit szeretnének innen hozatni, vagy hozzatatni iránt tudakozódnak,

forduljanak bizalommal dr Szalai Ferenc lapszerkesztőhöz, akinek címe: Debrecen, Maróthy György-utca 24. szám (Hungary, Europe)

aki minden megbízásnak lelkiismeretesen eleget tesz és ha csak egy csepp sége van, eredményesen is eljár minden ügyben, de mindenesetre

MINDENKIT ÜGYÉNEK ÁLLÁSÁRÓL TUDÓSÍT.

Előzetes költségre minden levélhez egy dollárt kell mellékelni, eredménytelenség esetén más semmi költsége nem lehet, eredményes munkánál csakis a legszerényebb munkát kívánja.

Ha tehát valami elintézni valója van Debrecenben, vagy Hajdumegyében, ne halassza tovább,

kisérélje meg, mert ez mindössze csak egy dollárba kerül.

Ugyancsak, ha levélben a fenti címhez fordul s mellékel egy dollárt.

nyomban postára tesz címére va ödi debreceni mézest. Egész családjának örömet szerez vele!

Amerikai magyarok, ragadják meg az alkalmat! Még ma írják meg a levelet, akár ha ügyes-bajos dolguk vár elintézésre, akár ha jó debreceni mézeskalácsot akarnak! 5, 14, 21, 28.

A hirdetés tartalma határozottan eredeti és az amerikaiaknak nem is túlságosan költséges. Eredményes munkánál egy dollár igazán szerény díjazás. *Ki hitte volna, hogy 8200 koronért már valódi debreceni mézesmogyorót is adnak és tetejébe még az ügyes-bajos dolgokat is elintézik?* Nem csoda, ha ilyen egészséges külkereskedelmi viszonyok mellett megerősödik a liberális Amerika és Debrecen közötti — egyetértés.

— **Beiratkozások az evangélikus elemi iskolába.** Az ág. hitv. evangélikus elemi népiskolában az 1923-24 évi beiratkozásokat június 25, 26 és 27-én délelőtt 9-10, délután 3-5 óráig tartják meg és pedig úgy, hogy a két első napon az evangélikus vallású régi növendékeket, a harmadik napon az újonnan jelentkezőket veszik fel. A beiratkozáshoz a régi növendékeknél az előző évi bizonyítvány, az új növendékeknél pedig újraoltási bizonyítvány szükséges. Szeptember 1-én és 3-án pótbérmálás lesz az indokolt okok miatt elmaradtak számára.

Debrecen ötnegyed milliárdos költségvetése

88 millió hiány - A pótdoból nem lehet fedezni a deficitet - Emelni kell az egyes díjegységeket

A városi számvetés napokban készült el a város költségvetésének összeállításával és Ary Lajos tb. főszámvéví rendkívüli ülés keretében most terjesztette a városi tanács elé a költségvetést, amelyet már letárgyalta a házipénztári felügyelő bizottság is.

A héke éveiben az egész Magyarország költségvetése nem haladta meg az egy milliárd koronát, ma pedig egyedül Debrecen városának költségvetése tüntet fel 1,239,074,358 korona szükségletet.

A költségvetésben a legfeltűnőbb azonban az, hogy Debrecen hatalmas birtokai és igen nagy jövedelmei dacára is deficitel dolgozik, amennyiben a költségvetés szerint

88 millió korona fedezetlen hiány mutatkozik.

A költségvetés szerint a város legnagyobb jövedelmét a földbirtokaiból befolyó haszonbérek képezik.

A birtokok ugyanis 306 millió korona jövedelmét hoznak a városnak. Nagyobb összeggel szerepel a bevételek között a forgalmi és a kereseti adó befolyó összeg.

Általában azonban igen nagy baj, hogy a városi vállalatoknak nincs forgó tőkájük és így azok a legnagyobb nehézségekkel küzdenek.

A csatorna és vízvezetési alap a régi díjak mellett nagy deficitet zárt és ezért elkerülhetetlen lesz a csatorna és vízdíjak újabb felemelése.

A költségvetéssel kapcsolatban egyébként munkatársunk kérdést intézett Ary Lajos tb. főszámvévőhöz, főként arra vonatkozólag kérve felvilágosítást, hogy a város miből

akarja a költségvetésben mutatkozó 88 millió koronás hiányt fedezni.

Ary Lajos tb. főszámvévő a következő információt adta.

Ma a községi pótdótot már nem tekinthetjük olyan alapnak, amelyből a hiányokat fedezni tudnánk. Az új háztartási törvény ugyanis még nem készült el és a régi adótörvények alapján

a pótdótot nem lehet annyira felemelni, mint ahogy szükséges volna.

A lehetőség határában belül természetesen fel fogjuk emelni a pótdótot is, azonban a hiányok nagyobb részének fedezéséről más módon kell gondoskodni.

Elsősorban a városi birtokok haszonbérének felemelésére számítunk. Ez a legbiztosabb alap, mert a földek legnagyobb részben buzaváluta alapján vannak kiadva és így ha a valuta romlik, a termények ára is emelkedni fog, aminek következtében emelkednek a város bevételei is. Ezenkívül

fel kell emelni a vásári helypénzt, a jogelismerési és a többi díjakat is.

A valutáris változások következtében a költségvetési tervezet legfeljebb egy hónapig nem szorul korrigálásra. A valuta állása ugyanis olyan nagy differenciákat tüntet fel, hogy az egyes tételeket havonként át kell revidálni és

a viszonyoknak megfelelően az egész költségvetést át kell dolgozni.

Az új költségvetést egyébként a június 30-án megtartandó törvényhatósági közgyűlés elé fogja terjesztetni a városi tanács.

NAPI ATROCITÁSOK

"Nem vagyunk ugyan sem zsidók, sem szabadkőművesek." Ezt állapítja meg magáról a „Bal-tázar Irodalmi Társaság” hivatalos szöcsöve, amikor terjedős vezércikkben dicsőíti a renegát Bárdossy Gyulát, a *Fidibusz* című irodalmi hetilap nagynevű munkatársát, aki gyászosan fejezte be ébredő magyar tevékenységét. — Erről a tipikus kurzus-alakról írt dicsőítő szövegben ezt írja sajátmagáról a szabadkőműves és zsidóbarát sajtótermék:

"Nem voltunk és nem vagyunk ugyan sem szabadkőművesek, sem zsidók; de mindkettőnek védelmében ott állottunk, ott állunk és ott fogunk állani."

A pontosvesszőkkel minden ok nélkül teletűzdelt vezércikk tehát nyíltan tanúbizonyságot tesz amellett, hogy ez a szabadkőműves napilap csak egy célt lát maga előtt: a zsidó és szabadkőműves érdeket, a nemzetromboló szabadkőművesek és a nemzetközi zsidók között kívánja ápolni azt az egyetértést, mely vált-laira Bárdossy Gyulát emeli, mint egy nemzeti büszkeséget. Bármennyire is gyenge a szabadkőműves napilap válla, nem kell félni, hogy leejti Bárdossy Gyulát. Az ő könnyű fajsúlyát még ezek a vállak is elbírák.

Tisztítassa ruháit Wacha Róbert gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

A város 300 hold földet adományoz a vitézeknek

Debrecen törvényhatósági bizottsága a városnak 472 holdat kitevő *Vermesoldal* nevű földbirtokból 300 holdat adományozott annak idején vitézi telkek céljaira.

A minisztériumból akkoriban egy leiratot kapott a város, melyben arról kért a minisztérium felvilágosítást, hogy a város a vitézi telkek céljaira nem lenne-e hajlandó más helyen jelölni ki földet, amennyiben a *Vermesoldal* nagyon sovány és silány föld.

Ekkor a föld megvizsgálására egy bizottság szült ki, melyben vitéz Nagy Pál tábornok is benne volt s ez a bizottság azt állapította meg, hogy a *Vermesoldal* földje jó, közepes homok.

Más oldalról pedig közgyűlési határozattal is kimondta a város, hogy más helyen nem hajlandó a vitézi széknek földet adományozni.

A belügyminiszteriumnak egy újabb leiratával foglalkozva a péntek délután megtartott jog- és pénzügyi bizottsági ülés, aképpen döntött, hogy a nemsokára megtartandó közgyűlésnek a régebbi közgyűlési határozat elfogadását javasolja.

— Társadalmi és egyesületi élet. Az *Ébredő Magyarok Egyesülete* június 23-án, szombaton délután hat órakor a szokott helyen tartja a nyári szünet előtti utolsó közgyűlést.

HIREK

1923 június 23. (Szombat)

Prot.: Zoltán. Kath.: Ediltrud.

Időjárás: Hazánkban egyes helyeken, főleg nyugaton kisebb eső volt. A hőmérséklet általánosan emelkedő. Időjárás: Nyugati szelekkel változókéony idő várható lényeges hőváltozás nélkül, helyenként esővel.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 10-1-ig, délután 4-7-ig. Csokonai-színház este 8 órai kezdettel A válóperes hölgy D) bérletben.

Apollo: Se fia, se leány. Uránia: Rasmussen északsarki utazása Vígyszínház: Tűnő napsugarak.

A közegészségügyi bizottság ülése a városházán délelőtt 11 órakor.

A debreceni vásári kereskedők és iparosok alakuló ülése 10 órakor a Hungaria különteremben.

A ker. Nemzeti Liga rendkívüli választmányi ülése d. u. 6 órakor a városházán.

A DEAC évzáró közgyűlése a kollegium dísztermében 6 órakor.

Az Éme közgyűlése 6 órakor az Urániába.

Gyógyszertárak közü éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth. Nap. Isteni Gondviselés, Csillag, Sas, Mátyás király.

Ha jól olcsón akar venni, keresse fel a

„HANGYA”

üzleteit. Főútlel Rózsa-utca 4.

Fiókoka város minden részében.

Likörökben, cukorkákban, sajtokban ugyiszintén az összes csemege és fűszerárúkbán állandóan nagyválaszték. —

— Visszaperli a város a szováti birtokát. Ismeretes, hogy a város a 4423 holdat kitevő szováti birtokát eladta az altruista banknak azzal a kikötéssel, hogy ebből 1727 holdat kedvezményes árban a város tisztviselői között fog a bank szétparcellázni. Tekintettel arra, hogy a parcellázást az országos földbirtokrendező bíróság nem hagyta jóvá, a pénteken délután tartott jog- és pénzügyi bizottsági ülésen a főügyész indítványára a bizottság a vetelár megtérítése fejében a birtok visszaperlését javasolja a közgyűlésnek.

— Megvonták a Népszava kolportázsját. Budapestről jelentik: A belügyminiszter a „Népszava” kolportázsját két, a legutóbbi napokban megjelent lázító tartalmu eikke miatt megvonta.

— Pénteken volt a Bénérd Ágoston és Sándor Pál párbaaja. Budapestről jelentik: Pénteken reggel 9 órakor folyt le a Fodor-féle vívóteremben a Bénérd Ágoston és Sándor Pál közötti kardpárbaaj, amely mindkét fél könnyű sobesülésével végződött. Bénérd balszemén könnyűvágást kapott, mire az orvosok konstatáltak a harc képtelenséget. Sándor Pál a homlokán sérült meg. A felek a párbaaj után kibékültek.

— Diáknap Derecskén. Az Országos Magyar Diáknyomornyitók Akció debreceni főosztálya június 24-én, vasárnap, diáknapot rendez Derecskén. Kovács Imre igazgató vezetésével mintegy 40 egyetemi hallgató, leány és fiu vesz részt a gyűjtésben, melynek sikerében senkisémet kértelkedhetik azután a szives jóindulat és magyaros vendégszeretet után, melyről a derecskeiek már tanúbizonyságot tettek akkor, amikor vasárnapra vendégül hívták házukhoz a gyűjtő diákokat. A gyűjtést délelőtt és délután bonyolítják le. Este a község házában lampionos táncmulatság lesz szépségversennyel, tombolával. A táncmulatságot műsoros est előzi meg. — A gyűjtés megrendezésében az érdem főként Mitrovics Gyula orvostanhaligatóé és Mustó Sándor joghallgatóé.

— A bagdadi kormányzó fia debreceni lányt vesz feleségül. Abdurrahmann Beyzade M. Vehby okleveles gazdaság gróf Dessewffy szabolcs-megyei uradalmának gazdatisztje, eljegyezte Cipollt György nyugalmazott kuriai bíró, debreceni ügyvéd és neje nagyfalvi Kremnitzky Emmy leányát, Sarikát. — Abdurrahmann Beyzade atya egyébként Kis Ázsiában a bagdadi kerület kormányzója és nagy szerepet játszott a török nemzet diadalmas harcáiban.

— Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület újra alakítása. Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület vasárnap, június 24-én délelőtt tartja alakuló ülését. Ezt megelőzően, ma szombaton délután 6 órakor az ipartestület tanácstermében az Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnokságai tartanak értekezletet.

— Debreceni újságírók és színészek a Sóstó fürdőn. Mint értesülünk, több debreceni újságíró és színész a legutóbbi staggione társulatot alakított, amelynek bemutatkozása június 24-én vasárnap fog lefolyni a Konyári-Sóstó fürdőn egy szépsikerűnek ígérkező művész délután keretében. A rendezőség a művész délutánra színvonalas műsort állított össze amelynek keretén belül több debreceni újságíró és színész fog fellépni, kuplékkal, színpadi tréfákkal szórakoztatva a közönséget, amely minden valószínűség szerint nagy számban fog a művész délutánon megjelenni. Az előadás után reggelig tartó tánc lesz. Hir szerint a kedvesnek és sikeresnek ígérkező délutánra többen kifognak utazni Debrecenből is.

— Eljegyzés. Kertész István földbirtokos leányát, Ilonkát eljegyezte Nyilas Ferenc földbirtokos, aki régi előkelő debreceni földbirtokos családból származik.

— Hamza György hazaérkezett. Jelentette a *Hajdúföld*, hogy Hamza György a napokban a vizsgálóbíró-ság engedélyével Bécsbe utazott gyermekeért. Hamza pénteken este érkezett vissza Debrecenbe. Ügyében különben a vizsgálat tovább folyik.

— Hírek a rendőrségről. Betörés egy péküzletben. Vakmerő betörés történt a napokban Engel Antal Ajtó-utca 41. szám alatt lakó pékmester üzletében. Ismeretlen tettesek álkulcs segítségével behatoltak a péküzletbe s onnan 1 zsák nullas, 1 zsák rozs, 1 zsák főzlisztet, azonkívül 20 darab üres zsákok, összesen 150-200 ezer korona értékben elvittek. A lopott holmit valószínűleg szekéren szállították el. Elloptak a pénztárból 20 ezer korona készpénzt is. A rendőrség keresi a tetteseket. — *Fémet és szerszámot loptak.* Karinác Sándor Hunyadi-utca 28. szám alatti lakatos műhelyéből ismeretlen tettesek hosszabb időn át egy mázsa fémet s több szerszámot loptak el. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást, amely azonban eredménytelen. — *Életunt agastyán.* Dézsi Imre 64 éves hajdunánási idős ember tegnap öngyilkossági szándékból felakasztotta magát a szemöldökfára. Mire tettét észrevették, már kisenvedett. Tettét betegsége miatt követte el.

— Felkérom azt a cserkész diákot, aki június 20-án, szerdán délután a vármegyeháza előtt tűt és cőrnát adott dr. Szekeres Árpád vasúti segédtitkárnak, hogy a biciklizési közben elszakadt nadrágját megvarhassa, közölje lakcímét a Hajdúföld kiadóhivatalával, vagy keresse fel dr. Szekeres a Nagyalomáson.

M TÖZSDE

Magyar korona: 6 1/2

Zürich, zárlat
Berlin 41, Hollandia 21840, New York 557, London 2572 és fél, Páris 3440, Milano 2515, Prága 1669, Budapest 67, Belgrád 635, Varsó 55, Bukarest 275, Bécs 78 1/2, Szófia 716.

Értéktőzsde

Irányzat kezdetben sűrű, később meggyengült. Zárlatkor a forgalom éénk. A koszpéznz 1 és fél száralék.

Terménytőzsde zárlat

Élénk forgalom. Irányzat szilárd. Hivatatos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 39500-39750, egyéb 39000-39500 78 kilós tiszavidéki 39750-40000, egyéb 30500-7500, oza 28500-29500, takarmány árpa 27-28000, zab 30000-31500, tengeri 20000-500, repce 58-60.00, korpá 1450-400.

Ferencvárosi sertésvásár:

Szabadvásári maradvány 40, érkezett 471, eladott 282 Arak zsírmentes fiatal nehéz 2000-2400, könnyű 2000-2300. Zárt vásáron nem volt üzlet.

REGÉNY

Tóth tizedes királysága IRTA GYULA DIÁK (Folytatás) 81.

Igy ment ez vagy háromszor. Miféle betegség vót az — csak a jóisten tuggya. Ólég a' hozzá: azuta ittlaknak. Itt épült meg újból a falu, hát mán nem akarnak visszazsármazni. Meg táu nem is mernének. Csak a főgyeik vannak ott meg a jószág. Hanem a szerszámaik igen-csak rozogák. Még faekét is láttam.

— Osz! a termés? — Lehetős, Nem rossz. Ólég szépkalászkok. Valami kölesféljük is van. Takarmányuk nincs. Az erdei füvet gyűjtik, ott ahun járható az erdő. Ott is legeltetnek meg makkoltatnak. Ámbár a jószágot vizitökkel is etetik.

— Hm... hm. — csodálkozott Horváth — dejszen arrafelé, ahun az útközletünk vót, mán kasza alá éret az élet. Hogy lehet mégis, hogy ezek itt még mindig nem arattak.

— Hát tuggya kend az ucy van, hogy ez az ő földjük a rengeteg erdő meg mocsár miatt hidegebb időjárás alá esik. Láttam ott egy ványadt ereszenyefát, hát csak most érik. Pejg másutt mán rég leszették. Egy pár körte meg szilva-fajuk is nagyon hátra van a természéssel. Furcsa vidék ez nagyon. Hanem jövő héten ugy hallom aratnak.

— No, azt magam is mögnézöm.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések

Butorozott szobát — esetleg butor nélküli is — keresek azonnalra. Cim a kiadóhivataltban. Lakást keresek egy szoba, konyhából álló azonnalra. Kézvétel díjazok. Cim a kiadóban. Kenyérhaj eladó Mester-utca 6. d. u. 3-ig. „Singer“ karikahajos varrógép eladó, Apafi-utca 32. szám. Kézvétel díjazok. Kézvétel díjazok. Kézvétel díjazok.

Nehéz az élet!

Jó ruhába járn gondot ad, olcsón beszerezni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca Z. 82. (Zenedével szemben.)

HOZRENDSÉG

Az áru piacokon folytatódik a drágulás

A magyar korona megítélésével a mai nap általános javulást hozott felszínre. A korona mai árfolyamai nemcsak stabilitást, de egyes tőzsdeken

határozott javulást is mutatnak

és így főleg a prágai devizapiacra beállott áremelkedés érdemel említést. A korona krízisének első napján a prágai tőzsdén állott be a legerősebb visszaesés, ahol a korona paritásának legmélyebb pontja 0.05 és hétnyolcad volt.

A tegnapi napon indult meg az a javulási folyamat, amely ezt a paritást közel a 0.06, ma pedig a 0.06 és fél fölé emelte.

A budapesti értéktőzsdén a stabil kilátások a hosszú kissé megakasztották, de

annál nagyobb erővel folytatódott a drágulás az áru piacokon

oly annyira, hogy a buzaparítás a világpiacon beállott nagy mértékű ellanykulás következtében ismét a világarparitás alá került.

titkár zárta be, akinek szintén nagy része van abban, hogy a DVSC most bajnokságot. A vendégeket, de különösen Kabay Györgyöt éllette. Ezután a fiatalok Kiss Béla és Magyar Imre egyesített zenekara hangjaira táncra perdült s a kora reggeli órákig a legjobb hangulatban szórakozott. Megjelent a bajnokvacsorán a vagongyári MANSZ leányegyesülete is.

A párisi győztes atléták a DEAC atletikai versenyén.

Julius 1-én, vasárnap rendezte a DEAC országos atletikai versenyét, amely a szezon kétségek nélkül legkimagaslóbb sporteseménye lesz. A versenyen indulni fognak azok az atléták is, akik Párisban is dicsőséget szereztek a magyar névnek. A MAC-ból indulnak: Fixl Lajos, Benedek, Püspöky Tibor, Bejczy, a BEAC-ból Erdőgh, dr Haluska, Bedő. Indul a MAFC is teljes atlétagárdájával. A legjobb fővárosi atlétákon kívül a vidék, a keleti kerület és a debreceni atléták legjobbjai is beadták nevezésüket. A verseny július 1-én, vasárnap délután fél 4 órakor lesz a nagyerdei sporttelepen.

A város legszébb helyén egy modern HAZ beiktatható lakással eladó, megtehető a kiadéhvivataltban.

Értékpapír árfolyamok

Table with columns for Bankok, Cement, Vegyesek, Stummer, and various securities and commodities. Includes items like Angol, Hosszi, Agrár, Magyar hitel, Jels, Leszámitoló, Olasz, Osztrák Hitel, Angolbank, Bosny. agrár, Iparbank, Horváth, Hermes, Ingatlan, Forgalmi, Ker. hitel, Földhitel, Közp. Jelz., Városi, Merkur, Nemz. bank, Keresk., Cseh, Német, Takarékos és biztosítók, Malmok, Bányák és téglagy.

Hasbalította magát. Balog Árpád 25 éves fencsikái lakos pánteken délelőtt vadászfegyverével foglalkozkodott, miközben véletlenül hasbalította magát. Állapota életveszélyes. Beszállították az egyetemi külső klinikai telepre.

Ertesítés. Sandor Ámin szolidárgalor ismert ékszerüzletét megnagyobbítva s gyönyörű ékszer, óra, ezüst és dísztárgy újdonságokkal felszerelve, eddigi üzletével szemben, a városi bérpalotába helyezte át.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR: Szombat bérlet: A válóperes hölgy. Vasárnap délután: Levendula.

Szigeti Jenő Budapestre szerződött. Szigeti Jenő, a Csokonai-színház kitűnő buffókomikusa, aki prózai szerepekben is sokszor beigazolta sokoldalú tehetségének hívatását, a budapesti Unio-színházhoz szerződött el. A Csokonai-színház társulata jelentékeny és értékes tagját veszti el benne.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Csokonai-színház. Halassy Mária játsza a válóperes hölgy címszerepét. A tegnapi bemutatót tett haz kacsagta végig és nagy-szerűen mulatott a fordulatok cs-lekményen, szellemes dial gusokon. A pergő előadást, de az egyes szereplőket is gyakran humorátta a nézők közönség zajos taposással. Ma D) bérlet. Holnap délután Levendula, holnap este Kék mazur.

Bárdonyi Ferencz operaénekes tenorista lép fel mint vendég Szép Heléna Páris szerepében. A repriz estje hétfő lesz! Viharos derűtlenség fakad a Válóperes hölgy minden jelenése nyomán. Óriási vigjáték-siker. Ma D) bérlet.

Apollo-mozgó. Bim-bula legjob szerepében „Se fia se lány”, Gaumont vigjáték és a „Jött-ment” amerikai dráma 5 felvonásban holnap az Apollóban.

Vígjáték-mozgó. Tündő napsugarak 5 felvonásban Lydia Borellivel. A filmipar gyöngye, gyönyörű felvételekkel. Kiséri Boxmatch Carpentier-vel.

Meteor-mozgó. Vasárnap este „Rubinson Krouse” amerikai világláger. Jegyelvétel szombattól. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor

A Gambriusban Kiss Béla és fia teljes zenekara hangversenyez.

H Pestre utazik látogassa meg Erdős Rezső művirág gyárát, szemfésű és tometkezési cikkek szaküzlete, ahol a legolcsóbb árakat számítják. Ha rendelést követően írja, hivatkozzék a Hajdúfőre. Eladás csak nagyban. Cim: BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 61. szám

TESTEZÉS

A DVSC bajnokvacsorája. A kelet-magyarországi kerület bajnokságot, a DVSC csütörtökön este tartotta a vagongyárban bajnokvacsoráját impozáns keretek között. Megjelent a vacsorán az MLSZ keleti kerületének vezetősége, az összes debreceni társ egyesületek képviselői, de megjelent a Vasutas csapat hatalmas és lelkes gárdája is. Az asztalfőn Kabay György főfelügyelő állt, mellette Fischer Mór, a fővárosi Törökvis elnöke. Az első felkötést Kupinszky Sándor, a keleti futballkerület ügyvezető elnöke tartotta, aki a bajnokcsapatot üdvözölte meleg szavakkal. Fischer Mór Kabay Györgyöt, a DVSC agilis, faradhatatlan buzgalmu elnökét köszöntötte fel, mint akinek oroszlanrésze van a sikerben. Kovács Imre klinikai gyakornok Debrecen intranzigens kerestnyén egyesülete, a DEAC nevében mondott felkötést. Eismeréssel adózott a DVSC kitartó, szívós munkájának. A DVSC nevében Káldy Zsigmond üdvözölte a bajnokcsapatot. Az üdvözlő beszédek sorát dr Zempléni Gusztáv nyomatott Magyar Nemzeti Kiadó- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.

Házat és birtokot

kizárólag Debrecenben és debreceni határban sürgősen vételre keresek!

Ház lehet a város szélén 3-4 szobás modern, nagy kerttel és lehetőleg lako nélkül; míg a föld 30-50 holdig tanyával jobb helyen. Birtokot hat évre azonnal bérbeadom. Komoly ajánlatról részletes leírás ár megjelöléssel Nagy Imre Nyiregyháza küldendő. Közvetítőt díjazok.